

กสม. ๑

รายงานผลการตรวจสอบ

การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๓ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๑๒๙/๒๕๖๔

เรื่อง สิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน กรณีกล่าวอ้างว่าถูกระงับสิทธิในที่ดินจากการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.)

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

สำนักงานธนารักษ์พื้นที่กระบี่
สำนักงานที่ดินจังหวัดกระบี่
เรือนจำจังหวัดกระบี่

ที่ ๑
ที่ ๒
ที่ ๓

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๑๐๖/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๓ กล่าวอ้างว่า บิดาของผู้ร้องได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาท ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ จำนวนเนื้อที่ ๗๖ ไร่ ตั้งแต่ประมาณ ปี ๒๔๙๕ ต่อมา ขณะที่บิดาของผู้ร้องดำรงตำแหน่ง ได้แจ้งการครอบครองที่ดินแปลงดังกล่าวกับผู้ปกครองท้องถิ่นเมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๔๙๘ ตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) เลขที่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ จำนวนเนื้อที่ ๗๖ ไร่ และได้ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดิน ส.ค. ๑ แปลงดังกล่าวตลอดมา ต่อมา หลังจากบิดาของผู้ร้องเสียชีวิตลงในปี ๒๕๑๘ พี่ชายของผู้ร้องได้เข้าครอบครองและทำประโยชน์ และในปี ๒๕๓๐ ผู้ร้องจึงเข้าครอบครองและทำประโยชน์ต่อจากพี่ชายของตนอย่างเปิดเผยตลอดมา จากนั้นเมื่อปี ๒๕๓๗ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้นำที่ดินดังกล่าวไปขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ และมีการนำไปออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (นสล.) ซึ่งต่อมาผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ดำเนินการออกเป็น นสล. เลขที่ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๑ เพื่อประโยชน์ของผู้ถูกร้องที่ ๓ โดยผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้แจ้งให้ผู้ร้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากที่ดินทำให้ผู้ร้องได้รับผลกระทบต่อสิทธิในที่ดิน จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่า พฤติกรรมตามผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน ซึ่งอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖

/๓. การตรวจสอบ...

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตรวจสอบตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีหนังสือสอบถามข้อเท็จจริงไปยังผู้ถูกร้องที่ ๑ ผู้ถูกร้องที่ ๒ และได้ตรวจสอบข้อมูลคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้ถูกร้องทั้งสองได้มีการชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ตรวจสอบโดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน ดังต่อไปนี้

๑) คำสั่งศาลปกครองสูงสุด คำร้องที่ [REDACTED] คำสั่งที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ (คำร้องอุทธรณ์คำสั่ง ในคดีหมายเลขดำที่ [REDACTED] หมายเลขแดงที่ [REDACTED] ของศาลปกครองชั้นต้น (ศาลปกครองนครศรีธรรมราช))

๒) หนังสือร้องเรียนของผู้ร้อง ลงวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๓ ประกอบเอกสารแนบ ได้แก่

๒.๑) หนังสือร้องเรียนของผู้ร้อง ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๓ ถึง อธิบดีกรมที่ดิน เรื่อง ขอให้ตรวจสอบการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง แปลงเลขที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๑ เนื้อที่ ๗๖ ไร่ เพื่อใช้ประโยชน์ของผู้ถูกร้องที่ ๓

๒.๒) หนังสือผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่ กบ ๐๐๒๐.๕/๘๘๙๒ ลงวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ถึง ผู้ร้อง เรื่อง ขอตระสอบ นสล. แปลงที่ราชพัสดุหมายเลขทะเบียนที่ [REDACTED] ตาม พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๒.๓) บันทึกข้อความ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่ กบ ๐๐๒๐.๕/๘๔๕๕ ลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ถึง เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดกระบี่ เรื่อง ขอตระสอบ นสล. แปลงที่ราชพัสดุหมายเลขทะเบียนที่ [REDACTED] ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐

๓) หนังสือผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่ กบ ๐๐๒๐.๕/๗๖๑ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๔ ถึง เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง ขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริง ประกอบเอกสารแนบ ได้แก่

๓.๑) หนังสือผู้ถูกร้องที่ ๓ ที่ กบ ๐๐๒๑/๑๕๕๓ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๑ ถึง ผู้ร้อง เรื่อง แจ้งการบุกรุกที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ [REDACTED]

๓.๒) หนังสือผู้ถูกร้องที่ ๓ ที่ กบ ๐๐๒๑/๑๗๑๙ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๑ ถึง ผู้ร้อง เรื่อง แจ้งการบุกรุกที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ [REDACTED]

๓.๓) หนังสือผู้ร้อง ลงวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๑ ถึง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เรื่อง ขอให้ตรวจสอบ และระงับโครงการจัดตั้งเรือนจำชั่วคราวแห่งที่ ๒ ของเรือนจำจังหวัดกระบี่ โดยกรมราชทัณฑ์ ได้ขอใช้พื้นที่ของกรมธนารักษ์ ตามทะเบียนที่ราชพัสดุที่ [REDACTED] ที่ระบุว่า สงวนไว้ใช้ในกิจการราชทัณฑ์

๓.๔) หนังสือผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่ กบ ๐๐๑๙.๑/๑๑๐๑๔ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึง อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เรื่อง ผู้ร้อง ร้องทุกข์ขอความเป็นธรรม

๓.๕) หนังสือผู้ถูกร้องที่ ๓ ที่ กบ ๐๐๒๑/๙๗๒๐ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๒ ถึงอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เรื่อง ผู้ร้อง ร้องทุกข์ขอความเป็นธรรม

๔) หนังสือผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ กค ๐๓๑๘.๐๑/๒๒๑ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๔ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เรื่อง ขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริง

๕) บันทึกการให้ถ้อยคำทางโทรศัพท์ของผู้ร้อง ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๔. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง ฝ่ายผู้ถูกร้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง บทบัญญัติของกฎหมาย และหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้อง ข้อเท็จจริงรับฟังในเบื้องต้นได้ว่า ที่ดินพิพาทที่มีการร้องเรียนตั้งอยู่ในพื้นที่ [REDACTED] อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ จำนวนเนื้อที่ ๗๖ ไร่ มีประวัติความเป็นมาตามเอกสารหลักฐานว่า เดิมที่ดินเป็นของกองเสือป่าตามที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๓๐ (พ.ศ. ๒๔๕๔) ต่อมา ได้โอนให้แก่ลูกเสือ (คณะลูกเสือแห่งชาติ) กระทรวงศึกษาธิการ โดยมี [REDACTED] (บิดาของผู้ร้อง) เป็นผู้แจ้งการครอบครองไว้ตามนัยมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๔๙๘ ตามหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) เลขที่ [REDACTED] เนื้อที่ประมาณ ๗๖ ไร่ ระบุการได้มา คือ กองเสือป่าโอนให้ลูกเสือ ตั้งแต่ประมาณ ๓๐ ปี (ก่อนการแจ้งการครอบครองตามหลักฐาน ส.ค. ๑ เลขที่ [REDACTED] ต่อมา ในปี ๒๕๓๖ จังหวัดกระบี่ได้แจ้งให้นำส่งรายการที่ดินดังกล่าวขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ และในปี ๒๕๓๗ กรมธนารักษ์ได้รับขึ้นทะเบียนไว้ในแปลงหมายเลขทะเบียนที่ [REDACTED] อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เนื้อที่ประมาณ ๗๖ ไร่ การใช้ประโยชน์สงวนไว้ใช้ในราชการกรมราชทัณฑ์ ต่อมา เมื่อปี ๒๕๓๘ ผู้ถูกร้องที่ ๑ แจ้งขอยก นสล. ในที่ราชพัสดุแปลงดังกล่าวตามหนังสือ ที่ กบ ๐๐๐๓/๒๐๓ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๓๘ โดยอาศัยหลักฐาน ส.ค. ๑ เลขที่ [REDACTED] อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ดำเนินการตามกระบวนการออก นสล. แล้วเสร็จ เป็น นสล. เลขที่ [REDACTED] เลขที่ดิน ๑๘ [REDACTED] อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ เนื้อที่ ๗๖ ไร่ ในความดูแลของกระทรวงการคลัง (เพื่อประโยชน์ผู้ถูกร้องที่ ๓) ออกให้ ณ วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๑ โดยระหว่างการพิจารณาออก นสล. ดังกล่าว นั้น ผู้ร้องได้ยื่นคำขอฉบับที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๑ คัดค้านการออก นสล. รายการกระทรวงการคลังที่ดินประเภทใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ (เรือนจำจังหวัดกระบี่) เนื่องจากได้นำรังวัดทับที่ดินทำกินของผู้ร้องทั้งแปลง

ต่อมา ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่ ได้มีหนังสือ ที่ กบ ๐๐๒๒/๘๘๕๔ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๔๑ แจ้งผู้ร้องว่า ตามที่ผู้ร้องขอความเป็นธรรมในการออก นสล. ดังกล่าว จังหวัดกระบี่ เห็นว่า การออก นสล. ในระหว่างประกาศ ถ้ามีคัดค้านทั้งแปลงให้รอการออก นสล. ไว้จนกว่าจะได้มี

/คำพิพากษา...

๑ พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ มาตรา ๕ ให้ผู้ที่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โดยไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน แจ้งการครอบครองที่ดินต่อนายอำเภอท้องที่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การแจ้งการครอบครองตามความในมาตรานี้ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิขึ้นใหม่แก่ผู้แจ้งแต่อย่างใด

คำพิพากษาถึงที่สุดของศาล แสดงว่าผู้คัดค้านไม่มีสิทธิในที่ดินนั้น หรือพิจารณาดำเนินการไปตาม คำพิพากษาหรือคำสั่งศาลต่อไป และหากผู้คัดค้านไม่มีหลักฐานแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมาย ที่ดินหรือไม่ไปใช้สิทธิทางศาลภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คัดค้าน ก็ให้ออก นส. ได้ ตามข้อ ๑๕ แห่ง ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. ๒๕๑๗^๒ ประกอบกับ ข้อ ๒ (๑) แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗^๓ ซึ่งผู้ร้องไม่มีเอกสารสิทธิและไม่ได้ไปใช้สิทธิทางศาลเพื่อโต้แย้งคัดค้านตามขั้นตอนของ กฎหมายดังกล่าวแต่อย่างใด และข้อเท็จจริงยังปรากฏอีกว่า ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่ได้มีหนังสือ ด่วน ที่สุด ที่ กบ ๐๐๑๖.๓/๙๓๒๔ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๗ แจ้งให้ผู้ร้องทราบ ว่า ตามที่ผู้ร้องได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๔๗ ร้องเรียนขอความเป็นธรรมต่อผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่ จังหวัดกระบี่ ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่า ที่ดินที่ผู้ร้องร้องเรียนเป็นที่ราชพัสดุแปลงหมายเลข ทะเบียนที่ [REDACTED] การใช้ประโยชน์สงวนไว้ใช้ในกิจการกรมราชทัณฑ์ เนื้อที่ ๗๖ ไร่ มีหลักฐานเดิม ส.ค. ๑ เลขที่ [REDACTED] อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ โดยเข้าครอบครองตั้งแต่ปี ๒๔๖๘ ซึ่ง [REDACTED] ในขณะนั้นได้แจ้งการครอบครองไว้โดยพื้นที่เป็นสวนจากของ กองการลูกเสือ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ ต่อมา กองเสือป่าได้อนพื้นที่ดังกล่าวให้ลูกเสือ อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ โดยกรมธนารักษ์ได้รับที่ดินแปลงดังกล่าวและขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุ ไว้ในปี ๒๕๓๗

นอกจากนี้ ผู้ร้องเคยร้องเรียนกรณีดังกล่าวต่อผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา (ในขณะนั้น) โดยสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ได้พิจารณาและแจ้งผลว่าสำนักงานธนารักษ์พื้นที่กระบี่ และสำนักงานที่ดินจังหวัดกระบี่ ได้ปฏิบัติหน้าที่ไปตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบของทาง ราชการโดยชอบแล้ว ตามหนังสือสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ด่วนที่สุด ที่ พร ๒๕/๒๑๘๙ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ และผู้ร้องเคยนำกรณีดังกล่าวไปฟ้องคดีต่อศาลปกครอง เป็นคดีพิพาท เกี่ยวกับการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งศาลปกครองชั้นต้นมีคำสั่งไม่รับ /คำฟ้อง...

^๒ ระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. ๒๕๑๗ ข้อ ๑๕ เมื่อประกาศครบ กำหนดถ้ามีผู้คัดค้าน ให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือเจ้าพนักงานที่ดินสาขาออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้ จนกว่า จะได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลแสดงว่าผู้คัดค้านไม่มีสิทธิในที่ดินนั้น หรือมีคำสั่งอย่างไรให้เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดหรือ เจ้าพนักงานที่ดินสาขาแล้วแต่กรณีพิจารณาดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาล ต่อไป

^๓ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ ข้อ ๒ เมื่อได้รับคำขอตามข้อ ๑ ให้อธิบดีจัดให้มีการสอบสวนและรังวัดทำแผนที่ตามวิธีการรังวัดเพื่อออกหนังสือ แสดงสิทธิในที่ดิน และประกาศการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ประชาชนทราบมีกำหนดสามสิบวัน โดยปิดไว้ในที่ เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินสาขา หนึ่งฉบับ ณ ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอท้องที่หรือที่ทำการเขต หนึ่งฉบับ ณ ที่ทำการกำนันหนึ่งฉบับ และในบริเวณที่ดินนั้นหนึ่งฉบับ สำหรับในเขตเทศบาลให้ปิดไว้ ณ สำนักงานเทศบาลอีก หนึ่งฉบับด้วย ในประกาศดังกล่าวให้มีแผนที่แสดงแนวเขตที่ดินที่จะออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง และกำหนดระยะเวลาที่ ผู้มีส่วนได้เสียจะคัดค้านไว้ด้วย ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันประกาศ ถ้าไม่มีผู้คัดค้าน ให้ดำเนินการออกหนังสือ สำคัญสำหรับที่หลวงต่อไป

ในกรณีที่มีผู้คัดค้าน ให้อธิบดีรอการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงไว้แล้วดำเนินการดังนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้คัดค้านไม่มีหลักฐานแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินและไม่ไปใช้สิทธิทางศาล ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คัดค้าน ให้ออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงได้ หากผู้คัดค้านไปใช้สิทธิทางศาลให้รอการออก หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเฉพาะส่วนที่คัดค้านจนกว่าจะได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดของศาลแสดงว่าผู้คัดค้านไม่มีสิทธิใน ที่ดินนั้น

คำฟ้องไว้พิจารณา เนื่องจากเป็นการยื่นคำฟ้องเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการฟ้องคดีตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และต่อมา ศาลปกครองสูงสุดมีคำสั่งยืนตามคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น ตามคำร้องที่ [REDACTED] คำสั่งที่ [REDACTED] ลงวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๙ กรณีมีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่า การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ผู้ถูกร้องที่ ๒ ดำเนินการออก นสล. และผู้ถูกร้องที่ ๓ สั่งให้ผู้ร้องรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกไปจากที่ดิน ถือว่าผู้ถูกร้องทั้งสามได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้องหรือไม่ อย่างไร

พิจารณาแล้วเห็นว่า สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินเป็นสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่งที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗^๔ และปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ ๑๗^๕ ได้ให้การรับรองและคุ้มครอง โดยวางหลักว่าบุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบทอด ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ การยึดเอาทรัพย์สินของบุคคลใดไปเสียโดยผลการกระทำมิได้

กรณีตามคำร้อง เมื่อผู้ร้องอ้างว่าตนมีสิทธิในที่ดินพิพาทซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ดำเนินการขออนุญาต นสล. ในที่ดินดังกล่าว ถือเป็นกรกล่าวอ้างว่ามีการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินตามที่รัฐธรรมนูญและปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนให้การรับรองไว้ จึงต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ดำเนินการออก นสล. โดยเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติหรือไม่ เห็นว่า แม้บิดาของผู้ร้องจะเป็นผู้แจ้งการครอบครองที่ดิน แต่การแจ้งดังกล่าวเป็นการแจ้งในฐานะเป็นศึกษาธิการอำเภอเมืองกระบี่ซึ่งถือว่าเป็นการแจ้งการครอบครองไว้ในนามหน่วยงานของรัฐตามแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) เลขที่ [REDACTED] อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่ และเมื่อการตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏว่า กระบวนการออก นสล. ในที่ดินพิพาท ผู้ถูกร้องทั้งสองได้ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่กำหนดไว้และเปิดโอกาสให้มีการคัดค้านกระบวนการดังกล่าวแล้ว โดยผู้ร้องคัดค้านการออก นสล. แปลงนี้โดยไม่มีหลักฐานแสดงสิทธิในที่ดิน ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงแจ้งให้ผู้ร้องไปดำเนินการใช้สิทธิทางศาลภายใน ๖๐ วัน ตามระเบียบกรมที่ดินว่าด้วยการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง พ.ศ. ๒๕๑๗ ประกอบกับข้อ ๒ (๑) แห่งกฎกระทรวงฉบับที่ ๔๕ (พ.ศ. ๒๕๓๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๗ แต่ผู้ร้องมิได้ไปดำเนินการใช้สิทธิทางศาลเพื่อโต้แย้งคัดค้านแต่อย่างใด ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงเสนอเรื่องราวการออก นสล. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่พิจารณาลงนามออก นสล. เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๑ และผู้ว่าราชการจังหวัดกระบี่ได้ลงนามในวันเดียวกัน จากข้อเท็จจริงดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า แม้การที่ผู้ถูกร้องทั้งสองได้ออก นสล. ในที่ดินพิพาทจะทำให้ผู้ร้องที่กล่าวอ้างว่าเป็นเจ้าของที่ดินพิพาทที่ได้รับที่ดินสืบทอดมาจากบิดาและพี่ชายของตนถูกจำกัดสิทธิในทรัพย์สินและไม่อาจครอบครองและทำประโยชน์ได้ตามที่เคยกระทำมา แต่การดำเนินการดังกล่าวของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งยังเปิดโอกาสให้

/ผู้ที่ได้...

^๔ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๓๗ บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบทอด

ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

^๕ ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ ๑๗

๑. บุคคลมีสิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สินโดยลำพังตนเอง และโดยการร่วมกับผู้อื่น

๒. การยึดเอาทรัพย์สินของบุคคลใดไปเสียโดยผลการกระทำมิได้

ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการออก นสล. ได้ใช้สิทธิเพื่อโต้แย้งคัดค้านแล้ว การจำกัดสิทธิของผู้ร้องในกรณีนี้ จึงอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่รัฐธรรมนูญบัญญัติให้กระทำได้ ในชั้นนี้จึงไม่อาจรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ และ ผู้ถูกร้องที่ ๒ กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ร้องจากการออก นสล. ในที่ดินพิพาท

สำหรับในส่วนของผู้ถูกร้องที่ ๓ นั้น ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ถูกร้องที่ ๓ แจ้งให้ผู้ร้อง ทราบถึงการบุกรุกที่ราชพัสดุแปลงหมายเลขทะเบียนที่ [REDACTED] และขอให้ผู้ร้องออกจากการ ทำประโยชน์ในพื้นที่ดังกล่าว ตามหนังสือ ที่ กบ ๐๐๒๑/๑๕๓๓ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๑ และ หนังสือ ที่ กบ ๐๐๒๑/๑๗๑๙ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๑ ผู้ร้องจึงได้มีหนังสือขอความเป็นธรรม ในเรื่องดังกล่าวต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๑ โดยกรมคุ้มครอง สิทธิและเสรีภาพในฐานะที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมให้ดำเนินการเรื่องนี้ ขอทราบข้อเท็จจริงจากเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดกระบี่ ซึ่งต่อมาเจ้าพนักงานที่ดินจังหวัดกระบี่ได้รายงาน ข้อเท็จจริงให้กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพทราบถึงรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติตามหนังสือ ที่ กบ ๐๐๑๙.๑/๑๑๐๑๔ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ รวมไปถึงผู้ถูกร้องที่ ๓ ยังชี้แจงข้อเท็จจริงให้ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพทราบด้วยแล้ว ตามหนังสือ ที่ กบ ๐๐๒๑/๙๗๒๐ ลงวันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๒ จนกระทั่งผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้ทำการรังวัดที่ดินและออก นสล. แปลงดังกล่าวเสร็จสิ้น จากข้อเท็จจริง ดังกล่าวเห็นว่า การที่ผู้ถูกร้องที่ ๓ แจ้งให้ผู้ร้องออกจากที่ดินแปลงพิพาท เป็นการดำเนินการในฐานะ เป็นหน่วยงานของรัฐที่ดูแลและใช้ประโยชน์ที่ดินตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง มิได้กระทำไปโดยอำเภอใจ หรือแสดงให้เห็นถึงเจตนาในการทำให้ผู้ร้องได้รับความเสียหาย ปัจจุบัน ผู้ร้องยังคงทำประโยชน์อยู่ใน ที่ดินพิพาทเช่นเดิม และผู้ถูกร้องที่ ๓ ก็ยังมิได้ดำเนินการให้ผู้ร้องออกไปจากที่ดินพิพาทจนอาจทำให้ เกิดผลกระทบต่อสิ่งปลูกสร้างและพืชผลทางการเกษตรของผู้ร้องแต่อย่างใด ในชั้นนี้จึงไม่อาจรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๓ กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของผู้ร้องจากการให้ผู้ร้อง ออกจากที่ดินพิพาท

๕. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุม ด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๓๔/๒๕๖๔ (๙) เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๔ จึงมีมติให้ยุติเรื่อง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางสาวพรประไพ กาญจนรินทร์
นางปรีดา คงแป้น
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาติ เศรษฐมาลินี
นางสาวศยามล ไกยูรวงศ์
นางสาวปติกาญจน์ สิทธิเดช
นายวสันต์ ภัยหลิกี้

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

